

Handreiking signaleringsprotocol zorgkinderen 0-4 jaar

Inhoudsopgave

Stappenplan signaleringsprotocol zorgkinderen	3
Toelichting stappenplan signaleringsprotocol	4
Stap 1: vermoeden	4
Stap 2: verhelderen	5
Stap 3: overleg met ouders	7
Stap 4: plan van aanpak	9
Stap 5: evaluatie	12
Stap 6: afsluiten	14
Bijlage 1: Analyseformulier probleem(gedrag)	17

Stappenplan signaleringsprotocol zorgkinderen

<p>Stap 1: vermoeden</p> <ul style="list-style-type: none">• Naar aanleiding van dagelijkse observaties en/of observaties in het kindvolgsysteem valt een kind op.• Er is een gevoel dat er iets niet klopt.• Checken bij collega's
<p>Stap 2: verhelderen</p> <ul style="list-style-type: none">• Navragen bij ouders• Analyseformulier probleem(gedrag) invullen• Extra observatie(s) uitvoeren• Besluiten wel / geen verdere actie
<p>Stap 3: overleg met ouders</p> <ul style="list-style-type: none">• Voorbereiding oudergesprek: directie op de hoogte brengen, evt. formulier 'voorbereiding/ verslaglegging oudergesprekken invullen.• Ouders uitnodigen en duidelijk doel van het gesprek uitleggen.• Uitvoering van het oudergesprek en vastlegging ervan.• Ouders herkennen de zorg wel/ niet
<p>Stap 4: plan van aanpak</p> <ul style="list-style-type: none">• Afwachten, spreek periode af met ouders hoe lang.• Gericht observeren / advies deskundige• Gerichte pedagogische en/ of didactische aanpak• Indien nodig externe hulp inschakelen (bijv. CJG of het KJK)
<p>Stap 5: evaluatie</p> <ul style="list-style-type: none">• Zorgtraject voorbij• Kiezen: huidige aanpak voortzetten of nieuw plan van aanpak (stap 4) of verwijzen (bijv. kaboutershuis zie zorgkaart)
<p>Stap 6: afsluiten</p> <ul style="list-style-type: none">• Kind blijft op het kindcentrum• Alternatieve plaatsing binnen de organisatie• Alternatieve plaatsing buiten de organisatie

Toelichting stappenplan signaleringsprotocol zorgkinderen

Alle stappen worden door de mentor uitgevoerd. Indien dit niet mogelijk is (bijvoorbeeld door langdurig uitvallen van de mentor neemt een van de vaste collega's op de groep, in overleg met de directie, dit over).

Stap 1: vermoeden

- Vaag gevoel dat er iets niet klopt
- Navragen bij collega's

Vaag gevoel dat er iets niet klopt (signaleren)

Als pedagogisch medewerker signaleer je dagelijks hoe het gaat met de kinderen. Soms heb je het gevoel dat er iets niet klopt, al weet je niet precies wat. Vaak wordt deze signalen omschreven als: "Ze gedraagt zich ongewoon", "Ik kan zo moeilijk contact met hem krijgen", "Hij doet zo vreemd". Tegelijk vraag jij je ook af of het iets is waar jij je zorgen over moet maken.

Navragen bij je collega's

Als jij je afvraagt of het iets is waar jij je zorgen over moet maken overleg je jouw signalen met een collega, die het kind ook goed kent. Vraag of je collega ook dezelfde signalen ziet en of zij je zorgen deelt.

Stap 2: verhelderen

- Analyseformulier probleem(gedrag) invullen
- Extra observatie(s) uitvoeren
- Navragen bij ouders
- Besluiten wel / geen verdere actie

Navragen bij de ouders

Het is altijd belangrijk om de ouders in een zo vroeg mogelijk stadium te betrekken in het traject. Om een compleet beeld te krijgen van het probleem(gedrag) is het ook belangrijk om te weten of de ouders het herkennen, en zo ja op welke manier. Je probeert in dit stadium antwoord te vinden op je vragen tijdens de normale oudercontacten, dus bij het halen en brengen.

Maak je zorgen kenbaar in de trant van: "Tom heeft vanmorgen niets gezegd" of "ik vond Marije erg onrustig vanmorgen". Probeer op deze manier het gesprek te openen. Hou hierbij de volgende vragen in je achterhoofd:

- Herkennen de ouders het probleem(gedrag) wat je opvalt?
- Zien de ouders hetzelfde probleem(gedrag)?
- Hebben de ouders een verklaring voor het probleem(gedrag)? En zo ja welke?

Analyseformulier probleem(gedrag) invullen

Om beter beeld te krijgen van het probleem(gedrag) wat jij signaleert ga je het nader omschrijven. Hiervoor kun je het analyseformulier probleem(gedrag) invullen (bijlage 1). Probeer zo goed mogelijk een antwoord te krijgen op de vragen, overleg ze met je naaste collega, en schrijf de antwoorden op.

Let op: hebben je zorgen betrekking op mogelijke kindermishandeling, volg dan de stappen van het protocol kindermishandel

Observeren

Mochten het formulier nog niet voldoende informatie geven kun je een extra observatie uitvoeren. Je kunt bijvoorbeeld gedurende een aantal dagen gericht gaan kijken en welke situatie het gedrag zich voordoet. Je legt schriftelijk je observatie in twee kolommen vast: één kolom wat je ziet (zo gedetailleerd mogelijk) en één kolom wat je erbij denkt en voelt. De pedagogisch coach kan je hierbij helpen.

Besluit verdere actie / overleg welke actie

Als je voldoende informatie hebt verzameld bespreek je deze met de pedagogisch coach. Uit je observaties en het analyseformulier kunnen de volgende acties naar voren komen:

- Het kan zijn dat je twijfels en zorgen zijn weggenomen. Je weet nu waardoor het probleem(gedrag) er was, en dat een oplossing voor de hand lag. Het kan zijn dat er tijdelijk wat meer onrust is geweest in een gezin. Bijvoorbeeld doordat er sprake was van een onverwachte verandering. Het kind heeft hier tijdelijk op gereageerd en liet toen het veranderde gedrag zien. Door het gesprek met de ouders heb je hier meer duidelijkheid over, en is nu de situatie thuis weer 'normaal' en het veranderde probleem(gedrag) is over. Informeer de ouders over je bevindingen en conclusies.
- Zijn de zorgen en twijfels er nog steeds, maak dan een afspraak met de ouders om dit te bespreken. En om een verdere aanpak samen te bespreken. Je gaat dan door naar stap 3.

Tijdpad:

Als het toch nog niet voldoende helder is, of als de situatie veranderd is doorloop je stap 1 en 2 nog een keer. Je kunt dan eventueel ook een externe deskundige een observatie laten uitvoeren, om zo een objectieve observatie te krijgen. In totaal duurt dit maximaal 3 maanden. Belangrijk is om ouders in dit proces mee te nemen en ze op de hoogte houden van je bevindingen en je gemaakte keuze voor observaties.

Stap 3: overleg met ouders

- Voorbereiding oudergesprek: leidinggevende op de hoogte brengen, evt. formulier 'voorbereiding/ verslaglegging vervolgggesprekken invullen.
- Ouders uitnodigen en duidelijk doel van het gesprek uitleggen.
- Uitvoering van het oudergesprek en vastlegging ervan.
- Ouders herkennen de zorg wel/ niet

Nu je een duidelijk beeld hebt over het probleem(gedrag) waar jij je zorgen over maakt, probeer je zo snel mogelijk een oudergesprek te plannen. Als je de ouders uitnodigt moet wel duidelijk zijn dat het gesprek zal gaan over de zorgen die er zijn. En dat je door middel van het gesprek nog wat meer duidelijk probeert te krijgen. Op deze manier kunnen de ouders zich ook voorbereiden op het gesprek.

Voorbereiding oudergesprek

- Je brengt de directie op de hoogte van de stappen die je tot nu toe hebt genomen en dat je een oudergesprek hebt gepland. Zorg dat je op een rustige plek het gesprek kan voeren, bijvoorbeeld op een kantoor. Zorg ook dat alle mensen die bij het gesprek aanwezig zijn voldoende tijd hebben voor het gesprek.
- Zorg dat je alle gegevens duidelijk op papier hebt staan. Gebruik hiervoor het formulier voorbereiding/ verslaggeving vervolgggesprek.

Uitvoering oudergesprek

Je vertelt de ouders:

- Waarom jij je zorgen maakt.
- Probeer het probleem(gedrag) zo feitelijk mogelijk te omschrijven. Maak hierbij gebruik van de aantekeningen die je hebt gemaakt. Probeer geen 'diagnose' te geven.
- Omschrijf wanneer je het probleem(gedrag) ziet, sinds wanneer en in welke situatie. Maar omschrijf ook wat jou hieraan opvalt.
- Vertel ook hoe jij met het probleem(gedrag) bent omgegaan, en leg uit wat jij er problematisch aan vindt.
- Vraag aan de ouders of ze het gedrag, wat jij hebt beschreven, herkennen.
- Maak aan het eind van het gesprek duidelijke afspraken over het verdere verloop.
- De gemaakte afspraken worden schriftelijk vastgelegd, gebruik hiervoor het formulier verslag oudergesprek. Laat de ouders het formulier lezen en ondertekenen, zij ontvangen ook een kopie. Het formulier gaat in het kinddossier.

Dit gesprek is niet een gewoon oudergesprek maar in feiten een slechtnieuws gesprek. Bij een slechtnieuws gesprek is het belangrijk om de boodschap duidelijk in het begin van het gesprek te brengen, draai er niet omheen. Ouders kunnen heel erg verschillend reageren, soms ook heel anders dan je had verwacht. Hou hier rekening mee, blijf rustig en hou vast aan de boodschap die je wil overbrengen. Toon respect voor de emoties van de ouder en

geef hiervoor ook de ruimte om dit te kunnen uiten.

Als ouders de zorg herkennen

Als de ouders de zorg herkennen ga je naar stap 4 van het protocol.

Als de ouders het gedrag van het kind niet herkennen of de zorg erover niet delen.

Neem een ouder altijd serieus en accepteer hun deskundigheid. Zij zien het kind in een andere situatie en hebben het recht op hun eigen inzicht. Probeer binnen een week of twee, of uiterlijk binnen 3 maanden, een tweede afspraak te maken.

Soms hebben ouders de tijd nodig om de informatie op zich te laten inwerken. Ze kunnen er thuis nog eens rustig over na praten, en eventueel thuis extra letten op het gedrag van hun kind. Het geeft jou ook de gelegenheid om het kind nog eens extra te observeren, overleg dit altijd wel met de ouders als je dit gaat doen. Je kunt ook anoniem consultatie vragen bij de contactpersoon van het CJG (centrum jeugd en gezin, contactgegevens vind je in de zorgkaart). Ook is er de mogelijkheid om een gesprek te plannen samen met de contactpersoon van het CJG, dit kan alleen als de ouders hier mee in stemmen. Punten die aan de orde kunnen komen in vervolggesprekken:

- Vergelijking van het probleem(gedrag), situatie, omgeving thuis en op het kindercentrum.
- Als de ouders het probleem(gedrag) thuis ook zien hoe gaan zij er mee om?
- Zijn de ouders zich bewust van het probleem(gedrag) waar jij je zorgen over maakt? Een trage ontwikkeling is voor de ouders soms moeilijk te herkennen. Bv: kinderen die voor 'buitenstaanders' vaak moeilijk verstaanbaar zijn, worden door de gezinsleden vaak prima begrepen.

Probeer in alle situaties het contact zo open mogelijk te houden zodat er voor beide partijen altijd ruimte is om het gesprek, weer aan te gaan.

Stap 4: plan van aanpak

- Afwachten, spreek periode af met ouders hoe lang.
- Gericht observeren / advies deskundige
- Gerichte pedagogische en/ of didactische aanpak
- Indien nodig externe hulp inschakelen (zie zorgkaart)

In het gesprek met de ouders heb je afspraken gemaakt over de verdere aanpak. Deze afspraken worden vastgelegd op het formulier voorbereiding/ verslaglegging vervolgesprek. Een aantal opties voor een aanpak worden hieronder verder toegelicht.

Afwachten

In het gesprek met de ouders is duidelijk geworden dat het probleem(gedrag) misschien te maken kan hebben met een bepaalde, veranderde, (thuis)situatie. Als deze situatie wijzigt kan het zijn dat het probleem(gedrag) van het kind 'vanzelf' overgaat. Het is dan goed om dan af te wachten, spreek wel duidelijk af hoelang er gewacht gaat worden. Maak ook gelijk een vervolgspraak om te bespreken hoe het met het kind gaat. Het is goed om tijdens de afgesproken periode een goede open communicatie met de ouders te hebben. Zodra er iets veranderd in de situatie, zowel op het kindercentrum als thuis, moet men elkaar daarvan op de hoogte stellen.

Gericht observeren/advies deskundige

Je hebt al veel informatie over het kind en het probleem(gedrag) verzameld, toch kan het zo zijn dat het goed is om nog verdere observaties uit te voeren. Aanleiding voor deze observaties kunnen zijn:

- Er is toch nog te weinig duidelijk over het probleem(gedrag).
- Ook al is er wel voldoende duidelijkheid kan het toch zinvol zijn om het probleem(gedrag) nog beter vast te leggen. Je krijgt op deze manier nog meer grip op de situatie.
- De ouders zitten nog in het proces van (h)erkenning, gerichte observaties kunnen dan ook ingezet worden om het probleem(gedrag) nog beter in beeld te krijgen. In overleg met je contactpersoon van het CJG kun je bespreken of zij eventueel een observatie kunnen doen. Het is ook mogelijk dat de pedagogisch coach een observatie uitvoert De pedagogisch kan je helpen met het maken van de juiste keuze.

Let op: hebben je zorgen betrekking op mogelijke kindermishandeling, volg dan de stappen van het protocol kindermishandeling!

Gerichte pedagogische aanpak

Aan de hand van alle verzamelde gegevens, observaties, analyseformulier probleem(gedrag), gesprekken kun je een gerichte pedagogische aanpak gaan opstellen. De aanpak richt kan zich op verschillende aspecten richten, op het kind, op je groepsmanagement, inrichting van de ruimte, op de pedagogische medewerker. Het is van belang om goed af te spreken of de aanpak alleen op het kindercentrum zal plaats vinden of ook thuis, en op welke wijze dit gaat gebeuren. Zorg voor voldoende evaluatie momenten om het effect van de aanpak te bespreken. Voor ondersteuning bij de gerichte pedagogisch aanpak kan hulp gevraagd worden aan de pedagogisch coach.

Gerichte didactische aanpak

Naast een gerichte pedagogische aanpak kan ook de didactische aanpak gericht worden ingezet. Uit de observaties is gebleken dat het kind veel baad heeft bij een gerichte aanpak. Deze beschrijf je en voor je voor een afgesproken periode uit. Belangrijk is dat alle pedagogisch medewerkers dezelfde aanpak handteren en dat er geregeld wordt geëvalueerd welk effect de aanpak heeft. Voor ondersteuning bij het opstellen van een gerichte didactische aanpak kan hulp gevraagd worden aan de pedagogisch coach.

- Externe hulp inschakelen
Als niet goed duidelijk is wie of wat er verder nodig is voor het kind kan je expertise aanvragen bij een externe partij. Denk bijvoorbeeld aan het kabouterhuis of Het Kernteam jonge kind (KJK) De contactgegevens vind je in de zorgkaart.

Zelf anoniem deskundige raadplegen i.v.m. aanpak op het kindcentrum

Als de ouders de zorg over het probleem(gedrag) van het kind niet delen en geen deskundige hulp willen raadplegen, kan het toch gebeuren dat je als pedagogisch medewerker wel deskundige hulp of advies wil raadplegen. Je kan dan anoniem om advies vragen. Je brengt de directie op de hoogte dat je deze stap wil gaan maken.

- Jij wil graag ondersteuning zoeken voor de beste begeleiding van het kind.
- Je zult bij het stellen van je vragen de persoonsgegevens van het kind niet noemen.

Voor deskundige hulp kun je bij de volgende instanties terecht:

- De contactpersoon van het CJG
- Het Kernteam jonge kind (KJK)
- De pedagogisch coach

Voordat jij je probleem voorlegt aan de extern deskundige is het van belang om de voor te bereiden aan de hand van de volgende punten:

- Weet duidelijk wat je wil vragen. Wil je hulp bij de aanpak, wil je meer informatie over het probleem(gedrag), wil je hulp bij het samenwerken met de ouders? Enz.
- Zorg voor een goede omschrijving van de situatie.

- Geef informatie over het probleem(gedrag), het kind, zonder de naam te noemen, en het contact met de ouders.
- Welke stappen heb jij allemaal al ondernomen en wat waren de resultaten.

Tijdpad

Het is acceptabel om stap 3 en 4 twee, maximaal 3 keer te doorlopen. Blijft resultaat uit, en de zorgen blijven bestaan, is het raadzaam verdere actie (stap 5) te ondernemen. In totaal kun je hier maximaal 3 maanden voor uittrekken.

Stap 5: evaluatie

- Zorgtraject voorbij
- Huidige aanpak voortzetten
- Nieuw plan van aanpak (stap 4)
- Verwijzen

Evaluatie

Tijdens het uitvoeren van het plan van aanpak is het goed om regelmatig te evalueren. Je doet dit met de ouders en met je naaste collega als zij ook direct betrokken is bij de aanpak. Is er externe begeleiding? Evalueer ook met hun hoe het plan van aanpak verloopt. Hoe vaak je dit moet doen is afhankelijk van de ernst van het probleem, maar ook de behoefte en bereidheid van de ouder. De volgende punten zijn dan van belang:

- Bij de evaluatie met de ouders kijk je terug op de gemaakte afspraken en de stand van zaken.
- Hoe gaat het met het kind?
- Lukt het om de aanpak ook thuis, als dit is afgesproken vol te houden?
- Is er een hulpverlenertraject ingezet? Hoe is de stand van zaken hiervan.
- Bij de evaluatie met je naaste collega kijk je terug op de afgesproken aanpak. Heeft deze voldoende resultaat? Moet het worden bijgesteld? Zijn de taken duidelijk of moeten ook hierin nieuwe afspraken worden gemaakt. Als hierin wijzigingen zijn breng de ouder hiervan op de hoogte.
- Als er nieuwe afspraken worden gemaakt worden deze weer schriftelijk vastgelegd en toegevoegd aan het kinddossier.

Zorgtraject voorbij

Als je vaststelt dat de aanpak ervoor gezorgd heeft dat het probleem(gedrag) zich niet meer voordoet is het zorgtraject voorbij. Je bespreekt dit nog een laatste keer met de ouders en legt dit ook schriftelijk vast in het kinddossier.

Huidige aanpak voortzetten

Als het probleem(gedrag) nog niet over is, maar de aanpak lijkt wel voldoende effectief, is het zaak de aanpak nog voort te zetten. Spreek wel met de ouders af hoelang je de aanpak nog blijft voortzetten.

Plan van aanpak aanpassen

Als de aanpak niet voldoende is kun je deze aanpassen. Doorloop hiervoor weer stap 4. Als je tot nu toe nog geen gebruik hebt gemaakt van een externe deskundige kan dat nu aanleiding zijn om dit wel te doen.

Verwijzen

Tijdens alle gesprekken kan het ook duidelijk worden dat het goed is door te verwijzen naar een zorginstelling. Je neemt dan contact op met de contactpersoon van het CJG en zij kijkt dan naar welke instantie er verwezen kan worden. Het kan zijn dat de ouders in het begin niet open staan voor een verwijzing. Na 2 tot 3 maanden kun je dit advies nog eens herhalen. Ook kun je een gesprek voorstellen waar de contactpersoon van het CJG bij aanwezig is. De pedagogisch coach kan ook ondersteuning bieden met het voeren van oudergesprekken.

Als ouders niet willen meewerken

Het kan zijn dat de ouders er absoluut geen behoefte hebben aan verdere gesprekken of verwijzing. Een dergelijk laatste gesprek moet dan wel worden afgesloten met afspraken met de ouders over het verdere verloop. Mogelijke afspraken zijn:

- De pedagogisch medewerker overlegt over de ontstane situatie met de pedagogisch coach. In overleg kan er dan voor de volgende opties gekozen worden:
 - De pedagogisch medewerker kijkt het een bepaalde periode aan.
 - De pedagogisch medewerker herhaalt na een bepaalde periode de observatie.
 - De pedagogisch medewerker neemt bepaalde aspecten van het probleem(gedrag) nog eens preciezer onder de loep.

In samenwerking met de pedagogisch coach wordt een plan van aanpak opgesteld voor de begeleiding van het kind op het kindercentrum.

In alle gevallen worden de ouders op de hoogte gehouden van de bevindingen en plannen. Op welke wijze dit gebeurt wordt ook besproken.

Wat belangrijk is om het kind op een zo goed mogelijke manier te begeleiden en te stimuleren. Respect voor de visie van de ouders blijft belangrijk.

In extreme gevallen is beëindiging van de plaatsing aan de orde (zie stap 6).

Stap 6: afsluiten

- Kind blijft op het kindcentrum
- Alternatieve plaatsing binnen de organisatie
- Alternatieve plaatsing buiten de organisatie

Kind blijft op het kindcentrum

Het kan zijn dat extra zorg en begeleiding niet meer nodig is. Ook kan het zijn dat het kind met de afgesproken aanpak en/of ondersteuning van een zorginstelling in het kindercentrum kan blijven tot het naar de basisschool gaat.

Als het kind naar de basisschool gaat is het belangrijk duidelijk aan de ouders te vragen of zij toestemming geven om alle informatie (verslagen van de gesprekken, plannen van aanpak, eventuele verwijzingen enz.) door te mogen geven aan de basisschool. Deze informatie staat los van de informatie verkregen uit de reguliere observaties en toetsen. Geef wel aan dat zonder deze informatie het kinddossier niet volledig is, deze informatie geeft weer hoe de ontwikkeling is verlopen en welke stappen zijn ondernomen om deze op de beste wijze te ondersteunen. Het maakt het totale beeld van het kind compleet.

Alternatieve plaatsing binnen de organisatie

Soms is een kind, om welke reden dan ook, niet op zijn plaats in de groep waar hij nu zit. In dit geval is het goed om samen met de ouders te kijken naar de mogelijkheden van overplaatsing naar een andere groep (als dit mogelijk is). Wat benadrukt dient te worden is het belang van het kind!

Alternatieve plaatsing buiten de organisatie

Om een aantal verschillende redenen kan overgegaan worden tot plaatsing buiten de organisatie:

- Als na het doorlopen van alle stappen van het protocol blijkt dat er geen mogelijkheid is om het kind adequaat te begeleiden in het kindercentrum.
- Als er niet voldoende gespecialiseerde hulp geboden kan worden in het kindercentrum.
- Als blijkt dat het kind binnen een gespecialiseerde instantie meer ontwikkelingskansen heeft.
- Als andere kinderen gaan leiden onder het probleem(gedrag) van het kind.

Het mag duidelijk zijn dat deze laatste twee stappen uitzonderlijk zijn en alleen genomen worden als alle andere stappen geen of onvoldoende resultaat geven. Het belang van het kind staat hierbij altijd voorop. Hoe moeilijk ook soms is het voor de ontwikkeling en groeikansen van een kind het beste als hij bij een gespecialiseerde instantie verder wordt begeleid. Ook nu is het van het grootste belang om dit alles te doen in overleg met de ouders. Voor deze laatste stap kan de hulp van de medewerker van het CJG worden ingeschakeld. Zij kunnen dan samen met de ouders kijken welke alternatieven er zijn.

Bijlage 1 Analyseformulier probleem(gedrag)

Naam kind:

Geboortedatum:

Groep:

Mentor:

Datum:

Wat zie je?

1. Kun je het gedrag beschrijven (wat zie je, wat maakt het gedrag problematisch)?

2. Hoe vaak komt het gedrag voor?

3. Waardoor denk je dat het gedrag veroorzaakt wordt?

Denk bijvoorbeeld aan:

-Lichamelijke oorzaken (bijvoorbeeld pijn, infectie, enz.):

-Omgevingsfactoren (bijvoorbeeld lawaai, medebewoner):

-Persoonlijke achtergrond (bijvoorbeeld belangrijke levensgebeurtenis, beroep, enz.):

4. Voor wie is het gedrag belastend (kind zelf, andere kinderen, pedagogisch medewerker, ouders/verzorgers)?

In welke situaties komt het gedrag voor?

1. Is er iemand in de buurt als het gedrag plaats vindt? (bv ouder/verzorger, beroepskracht)

2. Gebeurt er iets in de directe omgeving voordat het gedrag plaats vindt? (bv muziek, geluid, iemand die binnenkomt, als er tegen het kind op een bepaalde manier wordt gepraat, bepaalde activiteit, bepaald speelgoed)

3. Waar, in welke ruimte, komt het gedrag voor?

4. Op welke momenten van de dag komt het gedrag voor? Is dat altijd zo of soms? Zit er een patroon in? Is het voorspelbaar?